

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ASPECTE PRIVIND TURISMUL
(RURAL, BALNEAR ȘI ÎN
ARIILE NATURALE
PROTEJATE) ÎN AUSTRIA,
FRANȚA ȘI GERMANIA**

studiu documentar

februarie 2022

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Virgilia Ioan
Consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	4
AUSTRIA	6
FRANȚA	11
GERMANIA.....	15
Bibliografie	19

INTRODUCERE

Viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE face parte din prioritatea politică a Comisiei [Un nou impuls pentru democrația europeană](#) și este pusă pe fundalul [unei Europe pregătite pentru era digitală](#) (tranziție digitală), al [Pactului Ecologic European](#) (tranziția verde), precum și al [Planului de Redresare pentru Europa](#).

Zonele rurale ale UE găzduiesc 137 de milioane de oameni, reprezentând aproximativ 30% din populație și acoperind peste 80% din teritoriu. Întrucât schimbările sociale și economice din ultimele decenii le-au afectat, scopul noii viziuni este de a aborda provocările și preocupările care decurg din aceste schimbări, bazându-se și pe lecțiile învățate din pandemia COVID-19. Planul identifică mijloace pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, realizarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate și stimularea creșterii economice.

Opiniile comunităților rurale, ale fermierilor și ale întreprinderilor sunt esențiale în formarea unei viziuni cât mai complete pentru viitorul zonelor rurale. Încă de la început, Comisia a colaborat cu Rețeaua Europeană pentru Dezvoltare Rurală ([ENRD](#)), rețelele rurale naționale și unități de sprijin și cu organizațiile părților interesate pentru a oferi schimburi de opinii și informații. Comisia a întreprins, de asemenea, o [consultare publică deschisă](#), permițând cetățenilor, societății civile și părților interesate să își împărtășească opiniile, experiența și așteptările în legătură cu viziunea UE pe termen lung pentru zonele rurale. De asemenea, a oferit un [pachet de ateliere](#) pentru a încuraja cetățenii din mediul rural să-și expună opiniile în legătură cu viitorul propriei zone rurale (și să-și aducă contribuția în acest proces de planificare). Au fost primite 170 de contribuții de la ateliere organizate în 19 țări UE, care au implicat peste 3.000 de cetățeni din mediul rural. Rezultatele sunt rezumate în raportul ENRD [Voci rurale](#), elaborat în iunie 2021.

La 16 noiembrie 2021, Comisia Europeană a lansat [Forumul Start-up Village](#) pentru a aduna informații despre provocările și potențialul companiilor nou-înființate din mediul rural. Ca parte a Viziunii pe termen lung a UE din iunie 2021 și a Planului de acțiune al Comisiei pentru zonele rurale, Forumul *Start-up Village* contribuie la stimularea cercetării și inovării în comunitățile rurale și la construirea unui antreprenoriat inovator și atractiv.

Forumul își propune să devină un spațiu deschis în care instituțiile și părțile interesate locale, regionale, naționale și europene se pot întâlni, discuta și modela acțiuni pentru inovarea de start-up-uri în zonele rurale; va conecta actorii inovației rurale din UE și va spori dezvoltarea ecosistemelor de inovare rurală. Forumul *Start-up Village* urmărește să ofere cunoștințe despre start-up-urile inovatoare din mediul rural, tipurile de inovații în care sunt implicate, lacunele în serviciile ecosistemelor de inovare și modul în care acestea ar putea fi consolidate în viitor.

Turismul în zonele rurale nu are o reglementare specifică; în statele selectate, principalele reglementări privesc organizarea turismului în general, amenajarea teritoriului, securitatea alimentară, organizarea și desfășurarea actelor de comerț, regimul ariilor naturale protejate, strategiile de dezvoltare rurală etc., precum și măsurile de dezvoltare aprobate la nivel local.

În România, principalele acte normative sub incidența cărora intră turismul rural, activitățile în ariile protejate și stațiunile balneoclimaterice sunt:

- [Ordonanța Guvernului nr.58/1998](#) privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România (cu modificările și completările ulterioare);
- [Normele metodologice din 10 iunie 2013](#) privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și alimentație publică, a licențelor și brevetelor de turism (Anexa 1.5);
- [Hotărârea Guvernului nr.852/2008](#) pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice;
- [Ordonanța Guvernului nr.109/2000](#) privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și asistența medicală balneară și de recuperare (cu modificările și completările ulterioare);
- [Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului – context, viziune și obiective 2019-2029;](#)
- [Ordonanța de Urgență nr.57/2007](#) privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (cu modificările și completările ulterioare);
- [Ordonanța de Urgență nr.90/2016](#) privind stabilirea unor măsuri pentru asigurarea managementului ariilor naturale protejate (cu modificările și completările ulterioare);
- [Planurile de management ale siturilor Natura 2000.](#)

AUSTRIA

Turismul rural

Domeniul turismului și al industriei de agrement reprezintă o chestiune transversală, cu o partajare pronunțată a competențelor (între guvernul federal și landuri). Potrivit [art.15 din Constituția Austriei](#), reglementarea sectoarelor specifice turismului și agrementului intră în competența celor nouă landuri. În același timp, guvernul federal creează condiții-cadru pentru susținerea și dezvoltarea industriei de turism și agrement, prin reglementări la nivel federal de legislație comercială, legislație rutieră, legislația muncii, reglementări privind siguranța publică, reglementări fiscale, norme de promovare a inițiativelor private etc.

În cadrul administrării sectorului privat, guvernul federal aduce o contribuție semnificativă la creșterea competitivității. Pe de o parte, guvernul federal este membru al Asociației Austriece de Turism ([Österreich Werbung](#), ÖW)¹, pe de altă parte, guvernul federal sprijină companiile de turism cu finanțare prin Banca Austriacă pentru Dezvoltarea Turismului ([ÖHT](#)).

Finanțarea turismului de către Ministerul Agriculturii, Regiunilor și Turismului servește diferitor scopuri. O parte din bugetul turismului este dedicată finanțării programelor pentru IMM-urile din turism administrate de Banca Austriacă pentru Dezvoltarea Turismului (ÖHT). Obiectivul principal al acestor programe este de a încuraja investițiile, inovația și tinerii antreprenori prin intermediul granturilor, împrumuturilor, subvențiilor cu dobândă și garanțiilor. O altă parte este alocată bugetului anual al Asociației Austriece de Turism, drept cotizație de membru, în timp ce doar un mic buget este plătit direct de către minister, în principal sub formă de granturi pentru proiecte de turism cu cofinanțare UE.

ÖHT este o bancă specializată care acționează într-un parteneriat public-privat cu Ministerul și - datorită cooperării sale cu landurile și Uniunea Europeană - acționează ca un “ghișeu unic” pentru afacerile turistice din Austria.

Bugetul obișnuit pentru finanțarea măsurilor de investiții se ridică la aproximativ 24 milioane EUR și este adesea completat de măsuri specifice suplimentare, în funcție de cerințele actuale ale sectorului. Pe lângă bugetul federal, toate cele nouă landuri au propriile lor bugete pentru turism și pentru a-și susține programele specifice de dezvoltare turistică.²

¹ ÖW este organizația națională de marketing turistic, finanțată de minister (75%) și Camera Federală de Comerț (25%); responsabilitățile de bază sunt cercetarea de piață, managementul mărcii, marketingul, crearea de rețele turistice și furnizarea de informații.

² ECPRD Request No.4502/2020, <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/554305>

Landurile austriece au în competență legiferarea domeniului turismului și adoptarea normelor de desfășurare a activităților din acest domeniu. De asemenea, în competența landurilor intră, totodată, și reglementarea unor domenii precum protecția mediului, amenajarea teritoriului, construcțiile și infrastructura.³

La nivel național, dezvoltarea turismului, în general, este susținută de strategia națională de turism [Plan T – Masterplan pentru Turism](#), suplimentată de un plan anual de acțiune care conține măsuri concrete, a căror implementare implică o largă participare, monitorizată de un consiliu de experți și de grupuri reprezentative din fiecare land.

Statul austriac încurajează agroturismul prin acordarea de subvenții fermierilor în cadrul următoarelor măsuri ale programului european de dezvoltare rurală:

- Măsura de diversificare (6.4.2): această măsură **sprijină investițiile în construcții ale fermierilor care oferă cazare la fermă** (de exemplu, investiții în renovarea camerelor sau construirea de noi camere în scopuri turistice);
- Măsuri de cooperare (16.3.1. și 16.10.1): aceste măsuri **ajută fermierii să construiască și să consolideze cooperările în materie de agroturism**. De exemplu, statul austriac sprijină asociația [Urlaub am Bauernhof](#) (Vacanțe la fermă), care desfășoară, în mod profesional, campanii de publicitate pentru toți membrii săi, oferind garanția unei scheme comune de calitate și management în ferme.

În contextul acestor subvenții, **agroturismul este definit ca o formă de turism care se referă în mod specific la cazarea la fermă și la activități agricole. Aproximativ 9.900 de ferme din Austria oferă în prezent aproximativ 114.000 de paturi pentru oaspeți**, în camere sau apartamente de vacanță, iar aproximativ 2.350 dintre acestea sunt înregistrate în asociația *Urlaub am Bauernhof*. Toate fermele membre care au trecut testul de calitate, primesc până la 5 flori, în funcție de dotări; există, în prezent, ferme pentru familii cu copii mici, ferme care pot primi persoane în scaun cu rotile, ferme organice/ecologice și de sănătate (*Bio- und Gesundheitsbauernhöfe*), ferme de călărie, crame, ferme de plante, cabane alpine etc.

Potrivit informațiilor oferite de Ministerul Federal al Agriculturii, Regiunilor și Turismului ([BMLRT](#)), dezvoltarea rurală este implementată ca instrument de sprijin pentru agricultură și zonele rurale prin așa-numitele programe de dezvoltare rurală. Acestea au scopul de a transforma mediul rural de locuit, economic și de agrement în zone active din punct de vedere ecologic, economic și social. Prin urmare, în respectarea celor șase priorități ale politicii europene, Austria a dezvoltat un set extins de opțiuni de sprijin sub forma a numeroase măsuri de finanțare diferite:

³ Ministerul Federal al Agriculturii, Regiunilor și Turismului – Organizarea turismului austriac, <https://info.bmlrt.gv.at/themen/tourismus/tourismus-in-oesterreich/organisation.html>

1. Accentul se pune pe protecția resurselor, a mediului și a climei, care sunt abordate în primul rând prin Programul de dezvoltare rurală [ÖPUL](#) pentru promovarea unei agriculturi extensive, ecologice și care protejează habitatele naturale (elaborat în 2015 și prelungit până în 2022).
2. Investițiile în ferme, în procesare și comercializare, precum și în formarea și educația continuă a fermierilor reprezintă alte măsuri esențiale ale dezvoltării rurale.
3. Domeniile neagricole sunt, de asemenea, în continuă extindere. Acest lucru este demonstrat de oportunitățile actuale de finanțare a digitalizării și turismului.
4. Punând accent pe rețeaua [LEADER](#), programul include, de asemenea, un instrument important de dezvoltare regională cu caracter participativ: locuitorii din regiunile LEADER pot decide în mod independent ce proiecte trebuie sprijinite.

În general, inovația și colaborarea joacă un rol important în PDR (Programul de Dezvoltare Rurală). În perioada 2014-2020, aproximativ 7,7 miliarde euro din fonduri UE, federale și de land au fost disponibile pentru dezvoltarea zonelor rurale din Austria, ca parte a implementării programului. Aproximativ jumătate din această sumă provine de la bugetul UE, în special de la Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală ([FEADR](#)).

Proiectele solicitate ca parte a măsurilor programului, de exemplu de către persoane fizice, asociații sau chiar municipalități, sunt supuse unui proces de selecție la o dată stabilită și sunt selectate pentru finanțare dacă sunt îndeplinite anumite criterii.

Programul este implementat cu implicarea nivelurilor federal și de land, precum și a agenției de plăți AMA; durata actualului program de dezvoltare rurală a fost prelungită până în 2022. În această perioadă vor fi disponibile fonduri suplimentare pentru dezvoltarea zonelor rurale.⁴

Raportul de țară [Nevoile financiare din sectorul agro-alimentar în Austria](#), a fost elaborat în iunie 2020 în scopul de a sprijini autoritățile în planificarea și programarea strategiei PAC pentru perioada 2021-2027.

De asemenea, Camera Federală de Comerț din Austria a realizat, în iunie 2021, un amplu studiu – [Turismul austriac și internațional în date economice](#) – privind turismul și industria de agrement în cele nouă landuri austriece.

⁴ Dezvoltarea rurală în Austria, Ministerul Federal al Agriculturii, Regiunilor și Turismului, https://info.bmlrt.gv.at/themen/landwirtschaft/eu-agrarpolitik-foerderungen/laendl_entwicklung/le.html

În landul Tirol, [Legea pentru amenajarea teritoriului](#) conține prevederi aplicabile pensiunilor agroturistice în art.12 (reședințele de agrement) și în art.44 (zonele speciale la ferme), ca și [Legea privind închirierea camerelor private](#), [Legea turismului tirolez](#) și [Agenda 21 \(Reînnoirea satelor\)](#).

În landul Vorarlberg, în mod similar, funcționarea fermelor agroturistice intră sub incidența [Legii privind amenajarea teritoriului](#), [Strategiei privind turismul 2020](#) și a programelor de [finanțare a turismului](#).

În Burgenland, [Legea Turismului](#), care a intrat în vigoare la 20 februarie 2021, ține cont de dezvoltarea dinamică a turismului și de situația concurențială schimbată. Legea standardizează organizațiile de susținere a turismului ([Land Burgenland](#), [Burgenland Tourismus GmbH](#), asociații de turism și municipalități) și prevede o redistribuire a atribuțiilor și a veniturilor din taxele de turism (taxa locală; contribuția pentru dotări, contribuția pentru promovarea turismului etc.) către furnizorii de turism.

Scopul noii legi a turismului este de a optimiza structura organizatorică, prin crearea de asociații de turism mai mari. Un sistem de raportare uniform (electronic) la nivelul landului pentru colectarea taxelor locale, trecerea la procesarea exclusiv electronică în sectorul de cazare și o contribuție turistică pentru apartamentele de vacanță, rulote, pontoane și ambarcațiuni cu utilizare necomercială sunt menite să sprijine comunitățile.

Noua lege prevede în art.6 că municipalitatea este responsabilă cu întreținerea și îngrijirea peisajului urban și cu întreținerea și supravegherea amenajărilor de agrement utilizabile public din raza municipiului (cu excepția proprietarilor privați). De o importanță deosebită pentru turism sunt traseele pentru ciclism, drumeții și călărie, inclusiv marcajele și indicatoarele acestora, precum și aspectul general al locului.

Conform art.7, municipalitățile în care turismul are o importanță deosebită sau care promovează turismul într-o anumită măsură, dacă îndeplinesc cerințele legale, pot solicita guvernului landului atribuirea titlului de municipalitate turistică pentru o perioadă de cinci ani. Conform art.8, unei municipalități i se poate acorda finanțare turistică pentru proiecte turistice numai dacă sunt îndeplinite toate criteriile menționate în lege.

Stațiunile balneoclimaterice *Bad Sauerbrunn* și *Bad Tatzmannsdorf* intră sub incidența [Legii privind tratamentele și stațiunile balneoclimaterice din Burgenland](#).

Stațiunile de tratament

Utilizarea resurselor naturale în scop curativ presupune o autorizație oficială; de asemenea, denumirea *Kurort* (stațiune de tratament) nu poate fi utilizată fără autorizație, conform legii. Legiferarea în materia resurselor naturale curative și stațiunilor de tratament intră în competența landurilor; legile relevante ale celor nouă landuri sunt similare.

În Austria Inferioară, de exemplu, potrivit [Legii privind resursele naturale curative și stațiunile de sănătate](#), statutul de stațiune balneară se acordă de guvernul landului, la solicitarea autorității locale, și se referă la o zonă precis delimitată. Articolul 8 al legii prevede condițiile de acordare a acestui statut:

- resursă naturală curativă recunoscută oficial (*Heilvorkommen*);
- instalații/dispozitive adecvate și autorizate pentru utilizarea acestei resurse naturale în scopuri curative (*Kuranstalten*);
- îndeplinirea cerințelor de igienă;
- alimentare cu apă potabilă și îndeplinirea cerințelor de eliminare a deșeurilor;
- zonă fără poluare fonică sau a aerului;
- prezența permanentă a cel puțin unui medic specialist;
- existența unei farmacii;
- spații de cazare dotate cu sisteme de încălzire, potrivit legii;
- posibilitatea asigurării de meniuri, conform dietelor alimentare prescrise;
- spații verzi suficiente.

Statutul de resursă naturală curativă este acordat de guvernul landului, la solicitarea proprietarului acestei resurse (izvoare, nămol curativ etc.), care trebuie să prezinte analize și avize ale experților, astfel cum sunt prevăzute în anexa legii. Analizele trebuie repetate la fiecare 5 ani (standard) sau la 20 de ani (complexe), iar rezultatul transmis autorităților.

Pe lângă stațiunile balneare, legea prevede, de asemenea, acordarea statutului de stațiune balneoclimaterică sau stațiune pentru aer cu calități curative (*heilklimatischer Kurort und Luftkurort*). Acestea trebuie să îndeplinească anumite condiții legate de climă în plus față de resursele naturale curative. Procedura de acordare a statutului este similară (art.9).

Activități în ariile naturale protejate

[Legea privind conservarea naturii și dezvoltarea peisajului din Vorarlberg](#) prevede că autoritățile, la nivel de land dar și la nivelul fiecărei localități, trebuie să ia toate măsurile și precauțiile necesare pentru conservarea naturii și a peisajelor și pentru prevenirea intervențiilor nejustificate în natură și peisaje. Conservarea naturii este o responsabilitate individuală, iar activitățile de agrement trebuie să se desfășoare cu cea mai mare atenție îndreptată către protejarea naturii și a peisajului (art.4).

În articolele 26-30, legea definește ariile protejate, zonele Natura2000, parcurile biosferei, parcurile naturale, monumentele naturii etc.

Prin ordonanță, guvernul landului poate interzice în anumite părți ale teritoriului: survolarea în scopuri de agrement, accesul autovehiculelor pe anumite drumuri, crearea sau extinderea zonelor de schi, tratarea chimică a pârtiilor de schi, declanșarea artificială a avalanșelor etc. De asemenea, pot fi interzise anumite activități sportive sau de agrement în anumite perioade din an sau în zone determinate (art.32). Un regim special de autorizare îl au construcțiile noi (clădiri, drumuri, locuri de parcare, facilități sportive, telecabine, baraje, linii electrice, cariere, depozite, benzinării, indicatoare/sisteme de publicitate, sisteme de iluminat etc.), care pot afecta semnificativ natura și peisajul (art.33).

FRANȚA

Turismul rural

Pe întreg teritoriul francez, agroturismul este promovat prin două rețele principale: [*Bienvenue à la ferme!*](#), un brand al Camerelor de Agricultură, și [*Accueil paysan*](#), o organizație-umbrelă (înființată potrivit [Legii asociațiilor](#)) a fermierilor francezi angajați în turism durabil.

Nu există reglementări specifice agroturismului; sunt aplicabile toate dispozițiile legale privind turismul, în general:

1. Definiția activităților agricole în care se încadrează agroturismul, art.L.311-1 din [Codul rural și de pescuit maritim](#) și art.L.343-1 din [Codul turismului](#);
2. Caiet tehnic de înființare a unei pensiuni agroturistice, <https://fr.calameo.com/read/0000340355c5855f627e8> ;
3. Definiția unității de primire a publicului, [art.R.123-2 din Codul construcțiilor](#);
4. Unitatea comercială de alimentație publică, <https://www.accueil-paysan-occitanie.com/casse-croute-paysan/> ;
5. Activități de călărie, <https://www.accueil-paysan-occitanie.com/activite-de-promenades-en-equide/> ;
6. Deschiderea unui camping, <https://www.accueil-paysan-occitanie.com/ouvrir-un-camping-a-la-ferme/> ;
7. Înființarea unei ferme educaționale, <https://www.accueil-paysan-occitanie.com/ouvrir-une-ferme-pedagogique/> ;
8. Agroturismul atipic, <https://www.accueil-paysan-occitanie.com/reglementation-du-tourisme-a-la-ferme-insolite/> ;
9. [Legea no.928/2018](#) privind echilibrarea relațiilor comerciale din sectorul agroalimentar cu hrana sănătoasă, durabilă și accesibilă pentru toți.

Din puncte de vedere legislativ și al reglementării, sectorul turismului este guvernat de Codul Turismului, care definește în special competențele și responsabilitățile diferiților actori implicați: companii, autorități naționale și locale, agenții de turism etc.

[Strategia națională de dezvoltare a turismului](#) este în responsabilitatea [Comitetului Interministerial pentru Turism](#), organism care reunește toți actorii din turism (autorități locale, sindicate, companii, operatori, membri ai Guvernului și alți oficiali).

Autoritățile locale au un rol major prin subvențiile pe care le pot acorda pentru realizarea proiectelor agroturistice, precum și prin acțiunile derulate în scopul [revitalizării zonelor rurale](#).

Stațiunile termale

O unitate (balneo)termală este o unitate care utilizează la fața locului sau prin aducție directă – în scopul unor tratamente de uz uman intern sau extern - apă (din unul sau mai multe izvoare minerale autorizate periodic) sau derivate precum nămol și gaze. Organizarea generală, personalul, echipamentele și toate serviciile sunt determinate de capacitatea sa reală de utilizare: numărul maxim de persoane care pot fi tratate în cursul unei zile, dimensiunea unității, alimentarea cu ape minerale sau derivații acestora și ritmul acestei alimentări ([art. R 1322-52](#) din Codul de sănătate publică).

În Franța există peste o sută de unități balneo-termale, cele mai multe dintre acestea localizate în regiunile de Sud-Vest și Sud-Est (Aquitaine, Languedoc-Roussillon, Rhône-Alpes, Midi-Pyrénées), găzduind aproape 550.000 de pacienți anual. Există 12 orientări terapeutice care sunt acoperite de asigurările de sănătate ([Assurance Maladie](#)), în cadrul tratamentelor balneare.

Apa folosită în scop terapeutic într-o unitate termală trebuie să fie apă minerală naturală (L'EMN). Ca atare, aceasta face obiectul unor reglementări specifice la nivel național, în [Codul de sănătate publică](#) (articolele L. 1322-1 la L. 1322-13; R. 1322-1 la R. 1322-44-8; R. 1322-45 la R. 1322-67).

L'EMN este apa de origine subterană, care trebuie protejată de orice risc de poluare. Se definește prin puritatea sa originală și se distinge de alte ape prin natura și stabilitatea elementelor esențiale fizico-chimice (minerale, oligoelemente). Începând din anii 2000, au fost reglementate cerințe microbiologice stricte, atât la nivelul sursei, cât și la nivelul punctelor de utilizare din unitatea termală ([Decretul din 19 iunie 2000 privind la controlul surselor de apă minerală](#)).

Folosirea apelor minerale naturale în scop terapeutic într-o unitate termală este supusă obținerii autorizației prefecturale, după examinarea solicitării de către [Agenția Regională de Sănătate](#). Pentru a se pronunța asupra solicitării, se iau în considerare avizul unui hidrogeolog autorizat și avizul Consiliului Departamental pentru Mediu și Riscuri de Sănătate și Tehnologice ([CODERST](#)). În plus, Academia Națională de Medicină este sesizată de Ministerul Sănătății pentru orice nouă solicitare de utilizare în scop terapeutic într-o unitate termală, precum și pentru orice nouă solicitare de orientare terapeutică. În

acest context și potrivit procedurilor legale, Academia se pronunță asupra beneficiului terapeutic al apelor minerale naturale.

Din momentul autorizării utilizării apelor minerale naturale, Agenția Regională de Sănătate (ARS) este responsabilă cu asigurarea controlului sanitar al apei. Pentru aceasta, stabilește un program de analiză (la sursă, la punctele de utilizare) și efectuează inspecții la fața locului, pentru a verifica respectarea prevederilor legale și a normelor de siguranță publică. Procedurile de realizare a acestui program de analiză sunt definite, la nivel național, prin [Decretul din 22 octombrie 2013](#) privind controlul și monitorizarea analizelor apei ambalate și apei minerale naturale utilizate în scop terapeutic într-o unitate termală sau în alte locuri publice.⁵

Activitățile în arii naturale protejate

Printre ariile protejate franceze, există în prezent aproape 1760 de situri Natura 2000, 350 de rezervații naturale, 11 parcuri naționale, 56 de parcuri naturale regionale și 9 parcuri naturale marine.⁶

Într-un [Raport](#) al Comisiei pentru planificare regională și dezvoltare durabilă a Senatului francez, care stă la baza unui proiect de lege privind reglementarea supraaglomerării în siturile de patrimoniu natural și cultural, se arată:

”Existența, foarte puternic înrădăcinată în Franța, a principiului accesului liber și gratuit la ariile naturale, există instrumente de protejare a anumitor situri în ceea ce privește caracteristicile lor de mediu sau de patrimoniu cultural.

Există într-adevăr multe regimuri de protecție pentru aceste zone. Cu toate acestea, trebuie remarcat că nu toate oferă același nivel de protecție și, mai important, nu toate au aceleași efecte sau dau naștere acelorași restricții.

Anumite zone sunt astfel protejate prin documente internaționale sau europene. Este cazul, de exemplu, al zonelor mediteraneene special protejate, al rezervațiilor biosferei, al sanctuarelor pentru mamifere marine din Marea Mediterană sau al zonelor umede de importanță internațională ([Convenția Ramsar](#)).

Unele zone beneficiază de așa-numita protecție „convențională”, precum acordurile de management pentru siturile aparținând statului, siturile [Natura 2000](#), zonele „Grand Site Opération” ([OGS](#)) sau chiar parcurile naturale regionale.

⁵ Apele termale - Ministerul Solidarității și Sănătății <https://solidarites-sante.gouv.fr/sante-et-environnement/eaux/article/eaux-thermales>

⁶ Ariile protejate în Franța, Ministerul Tranziției Ecologice, <https://www.ecologie.gouv.fr/aires-protegees-en-france>

În sfârșit, unele zone beneficiază de protecție juridică sub alte forme. Prefecții pot emite ordine de protecție a biotopului (APB) pentru a proteja habitatele naturale. Parcurile naționale, parcurile naturale marine, rezervațiile naturale regionale și naționale sau chiar siturile clasificate și siturile listate sunt, de asemenea, exemple.

Nu există un regim general de acces în spațiile și siturile naturale care beneficiază de un regim de protecție din punct de vedere al dimensiunii lor estetice, ecologice sau culturale, nici de circulație în interiorul acestora.”

În acest sens, [Nota tehnică din 8 iulie 2020](#) a Ministrului Tranziției Ecologice stabilește că decretele prefecților privind protecția ariilor naturale au ca scop combaterea distrugerii, alterării sau degradării biodiversității; prefectul departamentului este cel care stabilește, prin decret, măsuri de interzicere sau reguli de desfășurare a activităților necesare pentru prevenirea dispariției speciilor protejate și distrugerii sitului geologic sau a unui habitat natural. În ianuarie 2019, existau peste 900 de astfel de decrete privind protecția a biotopurilor și două decrete de protecție a geotopurilor în Franța metropolitană și peste mări.

Potrivit informațiilor oferite de [Oficiul Francez pentru Biodiversitate](#), în cele 11 parcuri naționale ale Franței se pot practica ciclism montan, călărie, caiac, drumeții etc., activități de agrement care trebuie să respecte biodiversitatea. În parcurile naturale marine, activitățile de agrement pot fi foarte numeroase și diversificate în funcție de zonă; acestea sunt în general puțin cunoscute, iar noile forme de agrement care apar în mod regulat ridică problema interacțiunilor lor cu mediul natural, în special în ceea ce privește frecvența, includerea spațială și efectele asupra mediului.

Oficiul Francez pentru Biodiversitate îndeplinește atribuții de [poliție](#) administrativă (monitorizarea respectării regulilor) și judiciară (cercetare și constatare, sub autoritatea procurorului, a infracțiunilor în materia protejării biodiversității), cu competență în apele teritoriale (poluarea resurselor, deteriorarea zonelor umede sau a litoralului), zone naturale, flora și fauna sălbatică (specii protejate, lupta împotriva traficului de specii), vânătoare (contra-braconaj, securitatea practicării vânătorii) și pescuit.

GERMANIA

[Institutul Economic German pentru Turism](#) al Universității din München, la solicitarea Ministerului Federal al Alimentației și Agriculturii (BMEL), și AFC Public Services GmbH au realizat studiul [Vacanțe la fermă. Analiza situației actuale și potențialului pieței în agroturism](#), publicat în martie 2017. Studiul a pus accentul pe analiza structurilor de cerere și ofertă pe piața agroturismului din Germania, importanța economică a agroturismului și promovarea acestuia. Din acest studiu, ale cărui date sunt de actualitate și accesibile pe pagina web a ministerului, sintetizăm, în cele ce urmează, o serie de informații relevante.

În Germania nu există o lege federală a turismului. De asemenea, nu există prevederi legale speciale, de nivel federal, în ceea ce privește anumite tipuri de turism. Datorită structurii federale a Germaniei, în cele 16 landuri s-au dezvoltat concepte independente legate de turism și de promovarea turismului.

Vacanțele la fermă și la țară pot fi împărțite în diferite categorii, în funcție de oferte sau de orientarea ramurii agricole. Focalizarea tematică a fermelor germane cu oferte în agroturism poate fi împărțită astfel: fermă de creștere a animalelor, fermă ecologică, agricolă, silvică, fermă pomicolă, fermă de cai, fermă de viticultură, vacanță rurală, alte categorii, cum ar fi cabane alpine, ferme piscicole, fânării, ferme de *wellness* și sănătate, altele.

O închiriere comercială presupune disponibilitatea pentru închiriere a 10 sau mai multe paturi. Conform legii, există obligația de a înregistra o afacere, astfel cum este prevăzut în secțiunile 14 și 55c din Codul Comercial ([GewO](#)), adică un proprietar de camere private, camere de pensiune, camere la fermă, apartamente sau case de vacanță trebuie să informeze biroul comercial local. Această informare are doar un caracter declarativ și nu depinde de altă condiție prealabilă. Biroul comercial transmite acest raport către biroul fiscal, de exemplu, care apoi verifică la rândul său în ce măsură proprietarul este evaluat fiscal sau nu. Obligația de notificare comercială se aplică numai în cazurile în care sfera comercială a închirierii este neglijabil de mică, în special pentru o perioadă limitată de timp.

Potrivit reglementărilor de alimentație publică, unitățile de cazare care furnizează băuturi și alimente exclusiv oaspeților cazați nu sunt obligate să dețină o autorizație, conform art.2 alin.2.4 ([Gaststättengesetz](#)). O unitate de cazare în care sunt vândute alimente și băuturi și către terți, necesită o licență de funcționare.

Pe lângă cazarea peste noapte în zona agroturismului, fermele oferă adesea și produse din producție proprie, care sunt oferite oaspeților cazați sau, de exemplu, sunt vândute direct la fermă către vizitatori. În plus, există ferme cu variate oferte gastronomice, precum cafenele în curți, prăjituri de casă, crame cu vinuri din cultura proprie sau restaurante cu produse din abatoarele proprii. Alte surse de venit pot fi, de asemenea,

organizarea de evenimente, călărie, participarea la activități agricole sau închirierea de spații pentru evenimente etc.

Potrivit unui sondaj în domeniu, aproape fiecare al treilea proprietar din sectorul agroturism închiriază sub o formă juridică diferită. Formele cele mai răspândite sunt întreprindere individuală sau întreprinderea mică înregistrată pentru o singură persoană, parteneriat de drept civil ([GbR](#)), societate cu răspundere limitată (GmbH) și înregistrările individuale precum societatea antreprenorială ([UG](#)), comerciantul înregistrat ([eK](#)), societatea în comandită ([KG](#)) sau coproprietatea.

În prezent, există trei certificări la nivel național pentru întreprinderile turistice germane:

- Societatea Agricolă Germană ([DLG](#)) monitorizează evoluția turismului rural de mai bine de 45 de ani și acordă cele [trei mărci de calitate](#): „Vacanță la fermă”, „Vacanță la crământ” și „Vacanță la țară”. DLG evaluează în conformitate cu specificațiile mărcii de calitate [RAL](#) (Institutul German pentru Asigurarea Calității și Etichetare).
- La 1 ianuarie 2022 a intrat în vigoare noua [clasificare a Asociației Turistice Germane](#) (DTV) pentru case de vacanță, apartamente de vacanță și camere private. Stelele acordate de DTV reprezintă un control voluntar al calității, iar certificarea DTV este o condiție prealabilă pentru obținerea mărcii de calitate (BAG), specifică turismului rural.
- [Sigiliul de calitate BAG](#) este o recunoaștere la nivel național a calității cazării în apartamente de vacanță, case și camere private din zonele rurale. Certificarea a fost introdusă în 2007 și se bazează pe șapte sigilii de calitate a vacanțelor în mediul rural: vacanța la țară, fermă de vacanță, fermă de călărie, fermă de vinuri, fermă piscicolă, fermă de fructe și fermă de aventură.

Principalul instrument de sprijin financiar este Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), din cadrul celui de-al doilea pilon al Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene. Din perioada de finanțare 2007-2013, măsurile UE de promovare a dezvoltării rurale au fost finanțate aproape exclusiv de FEADR; statele membre implicate sunt totuși obligate să ofere cofinanțare. În Germania, acest lucru se realizează în principal cu fonduri din [Măsura comună: îmbunătățirea structurilor agricole și protecția zonelor de coastă](#) (GAK). [GAK](#), ca instrument central al politicii naționale privind structura agricolă, oferă cadrul național de finanțare pentru multe măsuri. În cadrul acestuia, statele federale au o marjă de libertate pentru a adopta condiții suplimentare sau restrictive de finanțare. În Germania, o mare parte din domeniul de aplicare a regulamentului FEADR sunt acoperite de GAK. Statele federale au, în esență, opțiunea de a primi finanțare integrală sau parțială: din fonduri UE, federale și de land (finanțare FEADR în cadrul regulamentului-cadru național), din fonduri UE și de land (finanțare FEADR în afara cadrului național), din fonduri federale și de land (finanțare pură GAK) sau exclusiv din fonduri de land.

Datorită structurii federale a Germaniei, promovarea dezvoltării rurale este implementată prin programe specifice, care intră în competența landurilor. Măsurile GAK sunt componente comune ale programelor de land, fiind definite în [Regulamentul-cadru național](#). În plus, fiecare stat federal are opțiunea de a majora fondurile pentru diferite măsuri, prin suplimente.

În landul Baden-Württemberg, un număr de 1.513 ferme (dintr-un total de 44.512) oferă cazare de vacanță; acestea sunt ferme tradiționale cu animale sau ferme specializate în viticultură și pomicultură. Cele mai multe dintre aceste sunt clasificate în conformitate cu standardele Asociației Turistice Germane.⁷

Stațiunile balneoclimaterice

În Germania, în cadrul turismului de sănătate, cele mai solicitate specialități medicale sunt ortopedia, medicina internă, cardiologia și chirurgia. Pe lângă serviciile pentru care există cerere și ofertă în contextul turismului medical, s-au dezvoltat și alte tipuri de servicii de turism de sănătate, furnizate în principal de operatori balneari, centre de reabilitare și centre de wellness. Din 2009 până în 2011, Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie a finanțat proiectul național [Turism de sănătate inovator](#), alături de șapte rapoarte din această industrie, cu numeroase exemple de bune-practici. Turismul de sănătate nu este reglementat în mod specific, astfel încât unitățile medicale au dreptul de a organiza și oferi în mod liber aceste servicii.⁸

[Legea privind stațiunile balneare din landul Renania de Nord-Westfalia](#) prevede că stațiunile balneare sunt comunități - sau părți ale comunităților - în care există și sunt disponibile remedii naturale (având ca proveniență solul sau specificul climatului / micro-climatului zonal), metode de tratament hidroterapeutic (recunoscute științific) sau diverse alte metode de prevenire și tratament (recunoscute științific și acestea) al unor boli; respectivele metode de tratament implică uzul unor instalații adecvate și, în mod evident, o localizare corespunzătoare. Remediile naturale sunt în special: apa izvoarelor, nămolurile, gazele și aerul curativ. Tunelurile din peșterile naturale sau fostele mine sunt, de asemenea, considerate remedii naturale. Calitatea remediilor naturale trebuie validată de analize științifice, avize ale experților și verificată periodic. Izvoarele sunt considerate terapeutice numai dacă sunt adecvate pentru scopuri curative datorită compoziției,

⁷ Ministerul Alimentației, Amenajării Rurale și Protecției Consumatorului, Baden-Württemberg, <https://mlr.baden-wuerttemberg.de/de/unsere-themen/landwirtschaft/urlaub-auf-dem-bauernhof/>

⁸ Turismul medical în Germania, Bundestag, 2020, <https://www.bundestag.de/resource/blob/795352/2462be53ff88e674573cfeec48ca9cb1/WD-9-060-20-pdf-data.pdf>

proprietăților sau rezultatelor lor, recunoscute oficial, conform legii. Dincolo de turismul de tip curativ, acestea stațiuni sunt preferate și pentru valoarea recreativă a peisajelor.

Activități turistice în arii naturale protejate

Potrivit [Legii federale privind protejarea naturii și gestionarea peisajelor](#), fiecare persoană trebuie să contribuie la realizarea obiectivelor de conservare a naturii și de gestionare a peisajului, astfel încât acestea să nu fie afectate negativ mai mult decât în anumite circumstanțe inevitabile. În acest demers, trebuie utilizate toate mijloacele pentru conștientizarea de către public, iar furnizorii de educație, formare și informare trebuie să explice, la toate nivelurile, importanța naturii și a peisajului și interacțiunea responsabilă cu acestea. Art.7.3 definește recreerea ca reprezentând suma unor activități de agrement în natură, concepute în mod compatibil cu natura și peisajul, inclusiv activitățile sportive, în măsura în care nu afectează obiectivele de conservare a naturii și peisajelor.

Art.59 statuează, ca principiu general, că orice persoană are acces în natură, pe drumuri, poteci sau pe suprafețe neutilizate, în scop de recreere. Accesul și conduita în pădure sunt reglementate prin lege, atât la nivel federal ([Legea federală privind conservarea pădurilor](#)), cât și la nivelul fiecărui land. În general, activitățile turistice permise în zonele protejate sunt prevăzute în reglementări ale autorităților din fiecare land.

În landul Bavaria, de exemplu, [Legea privind protecția naturii, conservarea peisajului și recreerea în aer liber](#) prevede următoarele:

- Oricine poate să practice drumeții în aer liber pe drumuri private, iar dacă aceste drumuri sunt adecvate, călărie, ciclism, accesul în scaune cu roțile (pietonii au prioritate).
- Marcajele și indicatoarele trebuie să fie clare și proiectate uniform, fără a afecta peisajul, ținând cont de traseele pentru drumeții.
- Proprietarii trebuie să permită instalarea marcajelor și indicatoarelor de către autoritățile locale sau organizațiile care, conform statutului lor, sunt dedicate în principal promovării conservării naturii și peisajului, potrivit legii.
- În cadrul activităților sportive care intră sub incidența acestei legi sunt incluse schiul, sania, călăria, jocurile cu mingea și activități sportive similare în aer liber.
- Autoritățile locale pot interzice sau restricționa accesul în anumite zone; restricțiile se referă la circulația pe anumite poteci sau drumuri, într-un anumit interval orar sau obligația deținerii unei autorizații pentru călărie în anumite zone.
- Participanții la un eveniment organizat au dreptul de acces într-o zonă protejată numai dacă, în funcție de tipul, amploarea evenimentului și de condițiile locale, nu este de așteptat o deteriorare a zonei respective.

Bibliografie

- *Consolidarea socio-economică a zonelor rurale. Noua PAC 2023-2027*, Direcția studii și documentare legislativă, 2021, <http://www.cdep.ro/infoparl/dip2015.studiu?par1=2021&par2=13416> ;
- Răspunsurile statelor membre UE în cadrul [rețelei ECPRD](#) (Centrul European pentru Cercetare și Documentare Parlamentară), la solicitările 4459, 4313 și 3387;
- Viziunea UE pe termen lung pentru zonele rurale, 30 iunie 2021, https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/newsroom/news/2021/06/30-06-2021-long-term-vision-for-rural-areas-for-stronger-connected-resilient-prosperous-eu-rural-areas ;
- Forumul *Start-up Village*, https://eustartupvillageforum.eu/?fbclid=IwAR3i-VXwEi7qe9qvlkfQ_z5jRzPqVz_UFeTi7pcBz8BWB9-Yhi2Co_R3Z8E ;
- *For a new EU integrated tourism policy*, 2019, Interreg Europe, https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/tx_tevprojects/library/file_1556119954.pdf ;
- Federația Europeană a Turismului Rural, <https://www.ruraltour.eu/> ;
- Studiu comparativ privind amenajarea teritoriului în zona Alpilor, 2009, Karine Markstein, https://www.espacesuisse.ch/sites/default/files/documents/2009_markstein_karine_MasProgramRaum.pdf ;
- Turismul austriac în 2020, Ministerul Federal al Agriculturii, Regiunilor și Turismului, https://info.bmlrt.gv.at/dam/jcr:52aff7a7-4580-4f8b-9386-5b6fd44a4afb/Tourismusbericht%202020_bf.pdf ;
- Agricultură organică în Austria, 2020, Ministerul Federal al Agriculturii, Regiunilor și Turismului, https://info.bmlrt.gv.at/dam/jcr:0cc419e3-0735-4c52-98eb-4fc2879eb594/BMLRT_Broschuere_Biologische_Landwirtschaft_DE_2020_BF.pdf ;
- Posibilități de finanțare a turismului în Austria. Legea finanțării alternative, 2016, Ministerul Federal al Științei, Cercetării și Economiei, https://info.bmlrt.gv.at/dam/jcr:0f4a05a9-848c-42e0-85f7-0bba6f630943/Studie_Crowdfunding%20mit%20Deckblatt.pdf ;
- *Măsuri de sprijinire a turismului rural*, iunie 2021, <https://www.lagazettedescommunes.com/752223/quelles-sont-les-aides-prevues-pour-encourager-le-tourisme-rural/> ;
- *Planul de redresare – fondul pentru turism durabil*, mai 2021, <https://idf.chambre-agriculture.fr/actualites/detail-de-lactualite/actualites/plan-de-reliance-fonds-de-tourisme-durable/> ;
- *Promovarea turismului durabil*, octombrie 2021, <https://aides-territoires.beta.gouv.fr/aides/46de-acceler-fonds-tourisme-durable-restaurateur/> ;
- *Le slow tourisme en France*, 2020, <https://www.entreprises.gouv.fr/fr/tourisme/developpement-et-competitivite-du-secteur/definitions> ;
- Asociația Federală pentru Turismul Rural din Germania, <https://www.landsichten.de/ueber-uns/bundesarbeitsgemeinschaft/#c15152> ;
- *Vacanța la țară*, 2017, Ministerul Federal al Alimentației și Agriculturii, https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/laendliche-Regionen/StudieAgrotourismus.pdf?__blob=publicationFile&v=3 ;
- *Turismul rural*, Ministerul Federal al Economiei și Protecției Climei, <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Artikel/Tourismus/tourismuspolitik-schwerpunkte-laendlicher-raum.html> ;

- *Promovarea companiilor agricole începând din 2020*, Ministerul Federal al Alimentației și Agriculturii,
https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/FoerderungLandwUnternehmen2020.pdf?__blob=publicationFile&v=8 ;
- *Turismul de sănătate la nivel global*, 2022,
https://de.statista.com/themen/6426/medizintourismus/#dossierContents__outerWrapper ;
- *Managementul turismului și al vizitatorilor în ariile naturale protejate*, 2019, IUCN/Ministerul Federal pentru Cooperare și Dezvoltare Economică,
<https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/PAG-027-De.pdf> .